

UJ DEBRECZEN

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debreczen, Darabos-utca 7. szám. — Telefon 412. szám. Hirdetések árszabás szerint vétetnek fel.

I. évfolyam. 128. szám. Egyes szám ára 4 fillér.

Előfizetési ár helyben: egy hóra 1 korona, negyedévre 3 korona. — Vidékre egy hóra 1 kor. 50 fillér; negyedévre 4 kor. 50 fillér.

Debreczen, 1912.

Kedd, október 29.

Debreczen tiltakozott.

(Az ellenzék vezérei Debreczenben. Impozáns fogadtatás az állomáson. A népgyűlés. Apponyi válaszol Lukács békeajánlatára. Tiltakozás a törvénytelen ségek ellen.)

Nagyfontosságú népgyűlés folyt tegnap Debreczen városában. Nagy jelentősége volt ennek a tiltakozó népgyűlésnek azért, mert gróf Apponyi Albert a szövetsége ellenzék nevében a népgyűlésen válaszolt arra a békeajánlatra, amelyet Lukács László miniszterelnök tegnapelőtt tett az ellenzéknek.

A válasz férfias, bátor és nyílt volt: méltó Apponyihoz és a szövetsége ellenzékéhez. Eszerint a nemzet vezetői folytatják a kormány elleni legelkeseredettebb harcot mindaddig, amíg Tisza és Lukács a helyükön lesznek, amíg a törvénytelenül hozott «törvények» törvényesítve nincsenek és amíg életbe nem lép a demokratikus választójogi reform. Ezt rejtegette meggyőző erővel gróf Apponyi Albert, nemcsak Magyarország, hanem a világ egyik legnagyobb előszónoka és a hallgatók ezrei mély éhittal hallgatták fejtegetéseit, mint ha egy új Mózes hallgattak volna, aki az ígért földjére akarja vezetni népét: a szabad és boldog Magyarországra.

Nagyjelentőségű ez a népgyűlés más oldalról is: Debreczen felemelte hatalmas öklét és megfenyegette a kormányt, megfenyegette azokkal a debreczeni városdőrökkel, akik halálra akarják venni a zavarosban holmi «bizalmi» és Tisza-fele demagógiával. No, azt hisszük, hogy a legújabb fenyegetés észre nem vették azokat, akik azt hiszik, hogy Debreczenben ocsutánul garagdalkodhatik még a legarcpróbb stréberség is. A tegnapi népgyűlés különben példátlan nagy néptömegeket mozgató meg: elmondhatjuk, hogy nem volt még olyan impozáns népgyűlés Debreczenben, mint 1912. október 27-én.

A népgyűlés lefolyásáról és a tegnapi nap eseményeiről a következőkben számolunk be:

A vendégek megérkezése

A debreczeni függetlenségi párt egy küldöttséget menesztett a szövetsége ellenzék érkező vezéreire. A küldöttségben részt vettek: dr. Bacso Dezső, dr. Révi Nándor, az «Uj

Debreczen» szerkesztője és a debreczeni akadémia ifjúság három tagu küldöttsége. A fogadók a 9 óras gyorsvonattal utaztak Püspökladányba, ahol már a pályaudvaron állott lobogók alatt a püspökladányi függetlenségi párt.

Az ellenzék érkező vezéreit Püspökladányban a debreczeni függetlenségi párt nevében dr. Bacso Dezső, a püspökladányiak nevében Kéry Gyula üdvözölte; az üdvözlésekre Apponyi Albert és Batthyány Tivadar válaszoltak.

Az érkező ellenzék vezérek nevora a következő: gróf Apponyi Albert, gróf Batthyány Tivadar, gróf Karolyi Mihály, Szmracsányi György, Mezössy Béla, gróf Eszterházy Mihály, Lovászy Márton, Hódgy Gyula, Halász Lajos, Fráter Lőränd, Bakonyi Samu, Tüdös János, nagyatádi Szabó István, Egr Béla, Horváth József, Horváth Mihály, Kun Béla, Preszly Elemér, Justh Jenos, Wespéry István, Steiner Ferencz, Hrabovszky Guidó, Csanak János, Máthé László, Rónai Zoltán, Bokányi Dezső.

A fogadtatás.

Óriási néptömeg gyűlt össze a debreczeni pályaudvar előtt, hogy a vendégeket fogadja. A déli gyors egy kicsit késelt és így a várakozók izgatottak voltak. 12 óra után berobogott a pesti gyorsvonat. Egyszerűen fogadta a nemzet vezetőit, akiket a debreczeni függetlenségi párt nevében Kovács János lelkész, az ifjúság nevében Gulyás Imre üdvözölt. Az üdvözlésekre Apponyi Albert válaszolt.

Ezután megindult az óriási néptömeg közepette a vendégek kocsisora. Amerre csak mentek, leírhatatlan lelkesedés fogadta őket mindenütt.

A bankett.

Délben háromszáz terítékes bankett volt a Bikében a következő menüvel:

- Gombóc leves
- Bélszin vadmódra
- Almás-, túros rétes
- Fekete kávé
- Borok

A banketten a vezérekre dr. Körrössy Kélmán mondott felkészöntőt. A beszéd mely hatást tett a jelenlétakra.

Apponyi Albert, Batthyány Tivadar és Karolyi Mihály válaszoltak a felkészöntőre. Karolyi még be sem fejezte beszédét és már is felhangzott a képviselők elé jövő ifjúság ajkán a: «Kossuth Lajos azt üzenté.» A képviselők ezután az ifjúsággal átvonultak a verosháza udvarára, ahol rögtön kezdetét vette a népgyűlés, amelynek elnöke Bacso Dezső, jegyzője Juliusz Nagy Sándor voltak. Az elnök felolvasta Justh Gyula táviratát, amelyet lelkesen megölejezett a közönség.

A népgyűlés első szónoka Apponyi Albert volt, aki nagyjelentőségű beszédében válaszolt a miniszterelnök legutóbbi békeajánlatára.

Apponyi Albert:

— Hatalmianak túl véres háború borzalmai, olyan háború, a mely esetlen nagyon közel emel bennünket és most mondja Lukács László, hogy időszerű völi a nemzet elleni merénylet. Ha ilyen súlyos külső viszonyok indokolták a véderőre formát, akkor még inkább kényszerítenek arra ezek a súlyos körülmények, hogy belső béke és harmónia legyen országban, mert nélkülük a legelésebbre fent kárú is rompa. Megtörténetik, hogy külső politikánk azt fogja magával hozni, hogy nekünk is eldöztöket kell hoznunk. Hogy a nemzet megerősítse azt az erőfeszítést, amely nem nemzeti igazságnak megerősítésére célozza, véget kell vetni a hadsereg szellemének, amely ellentétben van a nemzeti gondolattal. Véget kellene tehát vetni az ország belsejében dúló háborúnak. Akármilyen is a külső viszonyok, első sorban belül kell összetartásnak és rendnek lenni. Ugy látszik, hogy a munkapárt is macsba szállt egy kis sé, amikor a miniszterelnök tegnap olyan bekeajánlatot tett, hogy az ellenzéknek utat nyit a delegációba.

De mirenkünk szilárd meggyőződésünk, hogy a csónka parlament által választott delegáció működése törvénytelen. Az ellenzék nem hazudtolhatja meg ezen felhőgését, így tehát már csak ezért sem lehet elfogadni a miniszterelnök ajánlatát. Azt ajánlja a miniszterelnök, hogy a házszabályokat együtt alkossuk, de azt nem mondja, hogy mi lesz a régi «házszabályokkal», amelyeket törvénytelenül csinált az osztályparlament. A miniszterelnök a békeajánlatában elutasítja magától azt, hogy az ugynevezett «véderő törvény», a mely nem törvény: új törvényesítés alá esék. Már pedig mi nem nyugodhatunk bele abba, hogy a törvénytelen ség törvény legyen. A törvényhozáshoz szükségesek vannak és valamint mi nem követelhetjük, hogy egy törvényjavaslatból a királyi szentesítés nélkül törvény legyen: ép úgy nincs törvény a képviselőház akaratára nélkül. Azt mondja a miniszterelnök, hogy ki kell jelenteni azt, hogy június 4-ike nem szolgálhat precedensül. Ha olyan dolgokat, mint a mílyenek törtétek, büntetlenül el lehet követni, sőt elkövetőt kitüntetésben is részesítik, — akkor gasis a június 4-ike precedensül fog szolgálni azok előtt, akik hajlandók a nemzet elleni ügyeket elkövetni. Tiszta azt mondta, hogy o a parlamentet akarta visszaadni Magyarországnak; szép és nagy cél, mi tiszta ki magunk elé ennek a megvalósítását. Mikor láttuk, hogy nem tudjuk megvalósítani, mert ellentállottak lettek, elhívoztunk arról a helyről, ahol most ök vannak. Mert így kerültek ök oda, hogy a nemzet meghétrasát képviselték a hatalom elől, nem pedig a nemzetet. A parlamentet visszaadni Magyarországnak annyit, mint a radikális választójog alapjára helyezni és befogadni a nemzet minden értelmes és értékes polgárát az alkotmány száncait közé. Azok, akik a Tisza (leírhatatlan zaj adogolás) járszalagján vannak, ne beszéljenek arról, hogy visszaadják Magyarországnak a parlamentet. Amit a kormány tesz arra, hogy Magyarországnak parla-

Figyelem! Debreczen legolcsóbb bevásárlási forrása a „Verseny“

kész férfi-, fiú- és gyermekruha áruház, DEBRECZEN, Piac-utca 61. sz (Fischer-ház) a Szent-Anna utcával szemben. Az őszi és téli férfiruha újdonságok állandóan raktáron. Az árak olcsóbbak mint bárhol.

A cégre tessék ügyelni. „VERSENY“ férfiruha áruház Piac-utca 61. szám.

mentje legyen, nem ösmerem, de ösmerem a Tisza (megint leírhatatlan zaj) felfogását. A csapdába, amit felajánlanak nekünk, nem mehetünk be. Csak akkor tárgyalhatnánk a miniszterelnök arányával, ha tárgyi és személyi garanciák volnának a tárgyalás lehetőségeire. Van egy tet-szetős érve a miniszterelnöknek; mi-kor az obstrukcióna hivatkozik, azt mondja, hogy nem lehet megítélni a június 4-iki eseményeket — eggedül, mert az obstrukcióna kell visszavinni mindazt, ami történt. En tárgyalá-gosnak érzem magam, mert a techni-kai obstrukcióna nem helyesellem és épen ezért elfogulatlanul mondhatók bírálatot: és azt mondom, hogy men-jünk még tovább vissza az obstruk-ciónál is — hát az obstrukciónak mi volt az oka? Legénykedni lefele és térdet-fejet hajtani felfelé: így be-szelt a jogokról mindig a kormány. Sohasem tartották meg ígéretüket, ki-véve egyszer, amikor nem mentek el Ausfenberghhez — teára. Egyszer te-hát megtartották ígéretüket. A szö-vetkezett ellenzék olyan ajánlatot tett az obstrukcióna megkezdése előtt, hogy a véderőreimből küszöböltessenek ki a közjogi serelmek — hogy így ne menjünk e tekintetben a lejón — és valósítsák meg a választójogi reform. Nem fogadják el ajánlatunkat, csak azért, hogy Bécsnek pénzt és vért szállíthassanak. A kormány eljá-rása ellen csak egy eszköz van: küz-denii kitarással mindaddig, amíg tárgyi és személyi garanciák nincse-nek és amíg nincs meg a választó-jogi reform. En nem látok ellentétet a demokratikus és nemzeti eszme-között. Azért fogok küzdenii, amíg élek, hogy ne legyen olyan nemzeti intézmény, amely ne szolgálja a nem-zet eszmét. A nép pedig — tanulva a multakból — jogait ne azoknál ke-resse, akik port hirtve a szemükbe, csak eszközül használták fel őket, ha-nem azoknál és azokkal, akik az igazi nemzeti demokráciáért küzdenek!

Orkányszerű tombolás következett Apponyi beszédére; a nagy szónokot percenként ünnepelte a népgyűlés. Apponyi után

Gróf Batthyány Tivadar

emelkedett szólásra. Ő is a külpoli-tikával kezdte a beszédet. Szerinte a most dúló borzalmas balkáni hábo-runak a mi szerencsétlen külpoliti-kánk az oka. Fejregeti, hogy Ausz-tria most a kétszínű politikát foly-tat: nem lehet török- és szlávbarát-nak lenni egyszerre. A szimpátiánk Törökország mellett van, de a szö-vetségesek küzdelmével is rokonszenvezünk. Tiltakozik mindenféle be-avatkozás és hódítás ellen. Közgaz-daságunkat így is végromlás fenye-geti. Nem szabad kalandos politikába bocsátkoznia a monarchiának. Nem lehet háborusodni játszani akkor, am-dön idehaza fenekestől fel van for-gatva minden. A kormány idézte elő ezeket az állapotokat, az a kormány, amely meggyalázta a 67-es kiegye-zést. Az ellenzék harcolni fog a kor-mány ellen körömszakadtáig. A nép-jogok biztosítása nélkül az ellenzék semmiféle kérdés tárgyalásába nem bocsátkozik. A nemzeti szupremácia a kormánynak választójog szempont-jából — Hekuba! Olyan választójo-got akának megvalósítani, hogy a nemzet Becstől függjön továbbra is. A mai választások türethetlennel. Ki kell terjeszteni a választójogot leg-ább olyan mértékben, mint amily-megállapodáshoz a szövetekezett el-lenzék becsületét költötte. (Hosszu el-jenzés és taps.)

Gróf Károlyi Mihály

volt a következő szónok. Ebben a sze-rencsétlen országban — ugymond —

mindig voltak kuncok és labancok, ahogy most is vannak. A kormány mottója most a jogtalanság, törvény-telenség és gázság. Pedig jogtalan-ságokkal mit sem lehet alkotni, ala-pozni. Hányzik az erkölcsi alap a kormány minden tettéből, így hi-ányzik a kül- és belpolitikánkban is. A berlini szerződést nem tartották be és ezért gyullt újra a Balkán. A belpolitikánk is épen ilyen tör-vénytelen uton jár. A kormányt jó ut-ra teríteni már nem lehet, csak egy-mód van a helyzet tisztázására — az-ó bukásuk. Tiltakozik az ellen, hogy a háboruba addig beleavatkozzunk, a-mig határaink serteitlenek. Nem hábo-rura, hanem belső békére kell most gondolni. Engem sokat támadtak — ugymond — azért, mert azon a véle-ményen vagyok, hogy Tiszával és Lukácsal nem kell tárgyalni. No hát én fenntartom állításomat: Lukácsal és Tiszával szóba nem állunk!

*

Szmrecsányi György mondott még tüzes beszédet, utána pedig Bokányi Dezső, a szociáldemokraták szónoka tartott érvekben gazdag fejtegetést, ami után Juhász Nagy Sándor fel-olvasta a következő határozati ja-vaslatot:

Határozati javaslat.

A Debreczenben 1912. október 27-ikén tartott népgyűlés következő határozatot hozza:

Működő a legsötétebb politika' er-kölcstelenségből támadt Tisza-Lu-kacs féle szövetekezés feldulja al-kozményunkat, hogy annak romjain az idegen érdekek javára szolgáló kényuralmi és reakciós rendszert állandósítsa: hazafiúi felháborodá-sunk erejével tiltakozunk a tör-vénytelenségek ellen, követeljük minden körülmények között és min-den elképzelhető bel- és külpoliti-kai helyzetben a legélesebb harc folytatását az alkotmányrombolók-kal szemben, amíg csak helyüktről el nem pusztulnak s az alkotmán-nyon ejteti sérelmek nem orvosol-tatnak; bizalmunkról és támogatá-sunkról biztosítjuk az önfeláldo-zóan küzdő ellenzék képviselői-kei és mint a ma romlott rend-szer károsából egyetlen kivezető utat az általános, egyenlő és ti-tkos választójog haladéktalan meg-valósítását követeljük

A határozati javaslatot a népgyű-lés egyhangulag elfogadta; hozzájárultak a határozati javaslathoz Haj-dúvármegye küldöttségei, valamint a Szatmár-, Szabolcs- és a többi észak-keleti vármegyék küldöttségei is.

Ezután Mezőssy Béla mondott még beszédet, majd a kollégiumi tisztség nevében Gulyás Imre szólott egy pár lelkes szót. A népgyűlés ezzel vé-gét ért.

A háboru.

Győznek a szövetségesek. Drinápoly eleste előtt.

A szövetségesek egyre győznek. — Megerősítést nyert, hogy a szerbek Kumanovó után elfoglalták Üszkü-böt, ahol százezer főnyi török had-sereg táborozott. Drinápolyt a bol-gár sereg ostromolja; a vér esesése órák kérdése. Most már a legkomo-lyabban számolni kell azzal a lehe-tőséggel, hogy a szövetséges hadak bevonulnak Konstantinápolyba.

E fontos hadi sikerek és terület-hódítások után szó sem lehet arról, hogy a balkáni státuskvó fönnma-radhasson. Körülbelül el van döntve immár a háboru sorsa. Törökország szeggyenteljes leveretése. Gondolni kell immár arra is, hogy Török-or-szágot kizűrik Európából a lebecsmé-mélt, de hatalmassá, impozánssá növekedett Balkán-államok.

Az eu-ropai béke kérdése kard-élen tancol. Órák kérdése, hogy fölborul Románia máris idegeskedik; Oroszország komolyan hangoztatja, hogy a Balkán-államokat eszéágában sincs visszaadni; a monarchia meg-csúfolja a hirt, mintha közte és Orosz-or-szág között egyetértés volna a bal-káni kérdésben, Angliában Roberts lord emlegeti, hogy Németország és Anglia között elkerülhetetlen a há-ború.

Világfelfordulás készül!

Üszküb bevetele

Vranjéból jelentik: A kumanovoi csata után a török sereg a legna-gyobb rendtelenségben vonult visz-sza. A török lovasság legelől men-nekült, a tüzesség pedig elvesztette lovait s így történetet, hogy a szerbek 30 modern Krupp-ágyut igen könnyű szerrel zsákmányolhattak.

Az a hír, hogy az egyesült szerb-bolgár sereg dél hadoszlopa, amely Kocsana s Istip felé nyomult, hama-rosan el fogja érni Iv. prilit, arra kész-tette a hadvezetőséget, hogy a nagy táradalmak ellenére is elrendelje, — hogy az egész haderő gyors menete-léssel siessen Üszküb ellen. A török hadvezetőség felismerte a veszede-met s utasítást küldött Üszkübbe, hogy a török hatós-gok azonnal hagy-ják el a várost! Így történt, hogy még tegnap este a hivatalnokok vala-mennyien elvonultak Üszkübből. A szerb sereg kémei jelentették, hogy a török védősereg nagyrésze Üsz-kübtől délre vonul vissza. Ekkor a szerb főcsereg kiadta a rendeletet,

hogy meg kell kezdeni a támadást Üszküb ellen.

Európa! bongódmak!

Kölnből jelentik: Páris' és londoni jelentések egybehangzóan állítják, hogy a bolgár győzelmek után a békekülálások nagyon rosszabbodtak, és már az angol külpolitika sem ra-gaszkodik a Balkán státuskvójának elvéhez. Ha az egyesült seregek egé-szen Konstantinápolyig nyomulnak előre, akkor is lehet szó arról, hogy minden területi nuereség nélkül kös-senek békét, ezi már Oroszország se engedné és ha a hadiszerencse nem fordul meg, akkor a nagyhatalmak a legsúlyosabb feladat előtt fognak ál-lani. A francia külpolitika nem tartja kizártnak, hogy a török birodalom meg fog szűnni Európában és akkor Ausztria-Magyarország intervenció-jával kell számolni, mert az osztrák-magyar monarchia nem engedheti, hogy déli határain hatalmas szláv birodalom alakuljon.

Harci láz Romániában

Bukarestből jelentik: Románia sem leges fog maradni a háboruban, bár ha nem hajlandó hivatalos nyilatko-zatot tenni semlegességéről. A román közvélemény és a külpolitika ra-gaszkodik a Balkán status kvójának fenntartásához. A néphangulat nem helyesli, hogy Romania télen ma-rad, a szabadelvű pirt mozgósítást sürget s azt követeli, hogy a hadügyi kormány erősítse meg Konstanziát. Nem igaz az 5. hadtest mozgósításá-nak elrendeléséről szóló hír, de tény hogy a hevézetőség minden eshe-lőségre készül, noha mozgósításnin-csen is. A király ma este visszaér-kezett, hogy az új kormányalakítás-ról döntsön. A külügyminiszter és Majorescu miniszterelnök kihalga-tásra ment és referált a külpolitika helyzetéről. Ha a király a koalíció kabinet mellett dönt, akkor az új kormány már kedden összeül, hogy döntő határozatokat hozzon a kül-politika állásfoglalás tekintetében. A török sereg vereségei itt meglepetést keltek és a változott viszonyokra való tekintettel sürgősen szükséges, hogy Románia megállapítsa külpoli-tikájának jövő irányát. Az utolsó mi-risziertanácscon a kormány nagy ka-tonai hiteleket kért és biztos, hogy a törvényhozás meg fogja adni.

Drinápoly ostroma

Sztrara-Zagoréból jelentik: Driná-poly ég. A bolgár csapatok a Marica jobbpartján előrenyomultak és miután Drinápolytól öt kilométernyire elér-keztek, a várost bombázni kezdték. Több granát felrobbant és a város egy részét meggyújtotta. A városhoz tartozó karagasi pályaudvar már a bolgárok kezében van. Azt hiszik, hogy a vár legkésőbb két nap alatt el fog esni.

Forman
nátha ellen

Hatása meglepő! Szilencze ára 40 fillér

Figyelem! Csalódásig hasonló csomagolásban sok teljesen ér-téktelen utánzat van forgalomban. Kérjünk határozottan **Formant!**

Lesz-e választás

Egy debreceni munkapárti vezető ember nyilatkozata

Politika. Körökben az a hír terjedt el a fővárosban és Bécsben is, hogy a delegációk befejezése után Lukács László miniszterelnök a képviselőház elé terjeszti a választójogról szóló javaslatot. (Szép kis választójogi javaslat lesz az, a Tisza szajze szerint való.) A delegáció november ötödikén ül össze s még november folyamán a Ház előtt lesz a kormány választójogi tervezete. Egy előkelő debreceni munkapárti politikus az «Uj Debrecen» munkatársának a következőket mondotta:

— Senki sem tudhatja ma még, hogy az ellenzék álláspontja mi lesz a választójogi javaslattal szemben. Egyáltalában nem tudjuk, hogy a Ház októberi ülésén — mert októberben ülésünk — milyen szándékkal vesz részt az ellenzék. A kormány és a képviselőház elnöksége el van készülve rá, hogy a nyári és a szeptemberi jelenetek ismétlődnek. Ugy tudom, hogy Tisza nem áll meg azon az uton, amelyen elindult. És így — sajnos — el lehetünk készülve, hogy a magyar parlament ismét megrázó eseményeknek lesz színhelye. Tudomásom van azonban arról is, hogy a kormány körében a legkomolyabban foglalkoznak azzal a gondolattal, hogy megkérdezzék a nemzetet. Nem lehetetlen, hogy októberben királyi kéziratot ismét elnapolják a Házat és talán már januárra küldjék a választásokat. Ismét egy januári választóhadjárta Magyarországon! Bár ez csak terv ma még, de tudommal olyan stádiumban van, hogy a kormány elhatározásától egyáltalán nem esik távol.

A nyilatkozó debreceni munkapárti politikusnak az összeköttetései elsőrangúak, úgy hogy értesüléseit kiűzőknek kell tartanunk. Azonban abban már Tamások vagyunk, hogy a mungók új választásnak tennék ki magukat még a jelenlegi rendszer mellett is. Mert kérdés, hogy loptatnak-e megint négy milliót? (Vagy még többet egy kicsival.)

SZÍNHÁZ.

1912. okt. 28-án, hétfőn, A) bérletben, Wirth Sári betegsége miatt a mára hirdetett «Brezeda ur» vigjáték helyett színre kerül:

TOLONCZ.

100 arany pályadíja, nyert népszimű 3 felvonásban.

Heti műsor:

Kedden: Leányvásár, operett. B) b. donság. A) bérlet.

Szerdán: Taffun, dráma, C) bérlet. Csütörtökön: Hölgyek öröme, vigjáték. Piros színlap. A) bérlet.

Pénteken délután, mérsékelt helyekkel. Molnár és gyermeke, dráma. Bérletszűnet. — Este: Szerelem gyermeke, dráma, Ujdonság. B) bérlet.

Szombaton: Szerelem gyermeke, dráma C) bérlet. Vasárnap délután: Limonádé ezredes, vigjáték Mérsékelt helyárrakkal. Bérletszűnet. — Este: Színészvér, operett. Ujdonság. Kis bérlet.

SZÍNHÁZI HIREK.

Brezeda ur mai premierje Wirth Sárika betegsége miatt elhalasztott, helyette ma a «Toloncz» kerül színre, amelyben PZilahy Gyula, Uti Gizella, Csányi Irma, H. Serfőzy E., Lévy, Kassay Károly, Székely Gy. stb. játszik a főszerepeket.

Színészvér. Eisler Ödön remek zenéjű operettjére se. ényen folyik az előkészület. Oz operett, melynek szövegét Stein Leó és Lindau Károly írta, november 3-án kerül színre. A főszerepek Borbély Lili, H. Serfőzy Eitel, Falussy István, Solti, Kassay, Szabó Gyula, Lévai F. Pál kezében vannak. Az operettel először a budai szinkórben adták országos sikerrel, s így került ki a vidékre, hol mindenütt nagy tetszéssel fogadták.

Taffun. Lengyel Menghért világhírű drámájának szerdán lesz a reprise, amelyben Halasi Mariska fogja művészetét ragyogtatni. Kivüle Zilahy Gyula (Tokeramó), Kemény Lajos, és az egész drámai személyzet részt vesz.

HIREK.

— **A kivándorlás ügynöke.** Szatmárról jelentik, hogy ott a rendőrség letartóztatott egy mátészalkai embert, aki néhány év alatt nagy vagyont szerzett a kivándorlásra való csábításból. Ez az ember Schvarcz Abraham. Két hajóstársaságnak az ügynöke, aki minden kivándorló után negyvenöt korona jutalékot kapott. Néhány évvel ezelőtt teljesen vagyontalan volt, most pedig tehermentes háza és készpénze is van.

— **Apponyi Albert gróf a főiskolában.** Illusztris vendége volt ma délután az öskollégiumnak Apponyi Albert, az ellenzék nagy vezérférfia személyében, aki visszamaradva a tegnapi gyűlésről, felkereste az öreg főiskolát. Lencz Géza akad. igazgatójának a tanárikar fogadta a magasrangú vendéget, aki megtekintette a nagy könyvtárát, az oratóriumot, amelynek falai tanu voltak a szabadságharc idején itt tartott országgyűlés történelmi eseményeinek, s a kollégium egyéb nevezetességeit mindenütt az ifjúság lelkesült tömegétől kísérve. Nevenek az aranykönyvbe való bejegyzése után a Nagy templomot tekintette meg s miután a tanári kar halas köszönetét nyilvánította a megtisztelő érdeklődéséért, szívélyes búcsút véve, befejezte látogatását.

— **Előléptetések a debreceni üzletvezetői körben.** A debreceni üzletvezetői kör az őszi előléptetések alkalmával a következők léptek elő: Csáky Alajos titkár, Egerváry Béla, Werlin Sándor főellenőrök, Hajós Mór főmémók, Neufeld Ede ellenőr, Hosszu Antal ellenőr, Tóth Kálmán, Nagy Jakab, Sipos Béla mérnökök, dr. Dravilla Béla fogalmazó.

— **A jog- és pénzügyi bizottság** október hó 30-án, szerdán délelőtt 9 órakor a városi kistanácstermében ülést tart, amelyen tárgyalás alá kerülnek a DMKE. és az AGE. által felállított internátus építkezése tárgyú tanács határozat ellen beadványok felelőzése.

— **Hirtelen rosszul lett** Bernáth Imre 57 éves öreg ember amint tegnap a Varga-utcán hazafelé igyekezett, az utcán összeesett. A mentők beállították a közkezdőházba. Hirtelen támadt gyomorgörccse okozta az orvosi megállapítás szerint a rosszullétet.

— **Az aranka irtása.** Serényi Béla gróf földművelésügyi miniszter körrendeletet intézett a törvényhatóságokhoz az aranka irtásának kellő időben való elrendelése ügyében, — fölkiérte egyúttal a gazdasági egyesületeket is, hogy a hatóságok munkáját a gazdák körében mozdítsák elő buzgalmokkal és fölvilágosításokkal.

— **Pártszervezkedés.** A berettyóújfalui függetlenség. és 48-as párt a múlt héten választotta meg új tisztkarát. Az új tisztkar a következő: elnök: Leszkay János, alelnökök: Bagozi Imre, Pozsár István, Karácson Lenos, Kugler Antal, jegyző: Papp Mihály. Választottak még egy 50 tagú választmányt is, mely legközelebb tartja meg alakuló gyűlését.

— **Az utolsó fegyvergyakorlat engedése.** A m. kir. nonvédelmi miniszteriumnak folyó év. 11870. elnöki számu rendelete alapján a város katonágyosztályja közhírré teszi, hogy azoknak a katonáknak, kik tornászattól, vagy lövészetből egy katonai bizottság előtt jó sikerrel vizsgát tesznek, az utolsó fegyvergyakorlatukat el fogják engedni. A most tényleges szolgálata bevonult újonczok e hó 31-ig jelentkezhetnek a vizsga letételéhez. Bővebb felvilágosítás a városi katonágyosztálynál szerezhető.

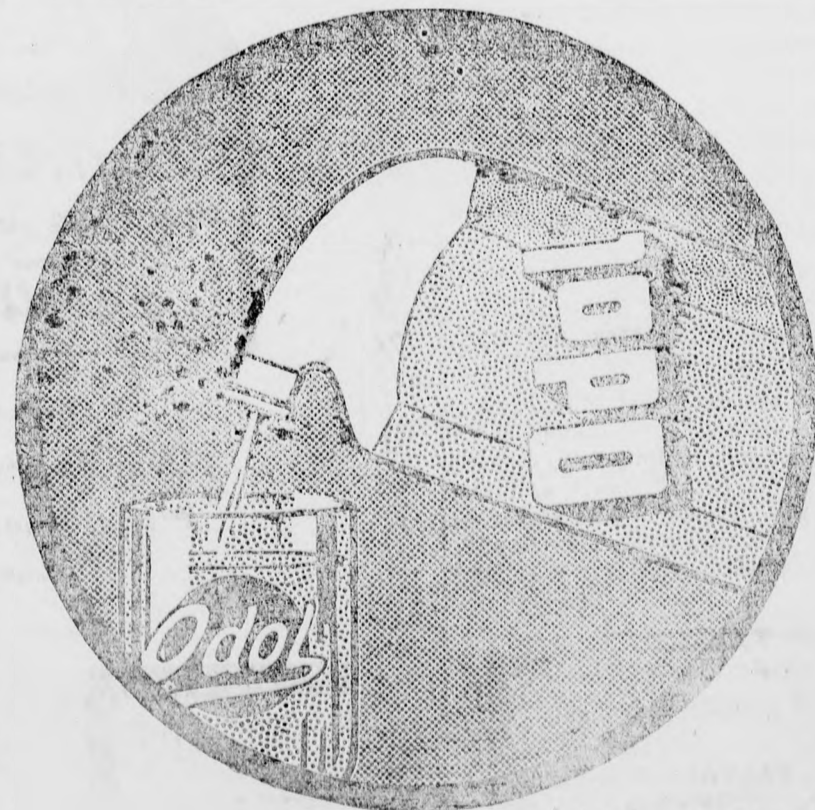
— **A perditia sorsa.** Komádi Ilona, aki egy Bercsényi-utca nyilvános ház lakója, tegnap benzinnel mérgezte magát. A mentők a kórházba szállították, ahol élet és halál között lebeg. Végzetes tettét azért követte el, mert szeretet egy legényt, aki nem lenetett az övé. A perditiaszívben feltámadt szerelem aztán mérget adott a leány kezébe. Felgyógyulásához nincs remény.

— **Részegek az éjszakában.** Hiába, az alkoholnak mindegy. Legyen szép veledényes nappal, holdvilágos éj, a vagy csuf, esős, sáros éjszaka, részegek mindig vannak. Ha széraz az idő, a porban fetrengenek, ha luskos, a sárban fekszenek. Nincsen nap, hogy 3—4 részeg ember be ne kerülne a rendőrségre, ahol káludva mámorukat, egy kis «macska-jajjal» reggel odébb állnak. Az elmúlt éjszakán egy kis korcsmában iddógált négy ember. Addig iszogattak, amíg leszopták magukat a sárga földig, azután egymásba kapaszkodva, indultak neki az éjszakának. Az utcára érve, csak eldőlöngéltek egy darabig, de egyszerre csak elcsuszott az egyik és magával rántotta barátait az esővízbe. Ott hemperegtek a sárban, amikor arra jött egy rendőrőrszem, aki nagynehezen betámogatta őket a rendőrségre, ahol csakhamar édes, mély álomba merültek. Ma aztán csodálkozva néztek körül, hogy hol ébredtek fel és természetes, hogy botrányos részegség miatt megbüntették őket.

— **Átlötte a karját.** Ma szállították be a közkezdőházba Bert Lajos igazkocsist, aki egy pár hete átlötte a karját. Eddig odahaza ápolták, de állapotja most már válságosra fordult. Több heti gondos ápolás után van csak reménye felgyógyulásra.

— **A vigyázatlanság vége.** Lakatos Anna 18 éves cigányleánynak Daróczi István haiduhadhazi legény átlötte a kezét. A szerencsétlenség úgy történt, hogy a leány és legény együtt pajzánkodtak, közben a puska elsült. Daróczi vigyázatlansága folytán. A leányt beállították a debreceni közkezdőházba.

A szerkesztésért felelős Voith György.

Szép, egészséges fogak alapfeltétele a naponta való Odol száji- és fogépolás. Az Odol ize ki-tűnően frissítő.

HIDVÉGER ANTAL Foglalkozik
bank és váltóüzlete
Debreczen, Deák Ferencz-u. 13. sz.
TELEFON 416. szám.

az összes bankügyletekkel

Lapkihordó asszonyok
lapunk kiadóhivatalá-
ban felvétetnek.

Szőlősgazdák
és
szőlőtelepítők figyelmébe!

Aki szőlőjét újra akarja tele-
lepíteni.
Aki szőlőültványt akar ren-
delni.
AKI gyümölcsfát, rózsafát
őhaját ültetni —

Kérjen oktató díszárjegy-
zékelt az alábbi címtől:

Transylvania
Szőlőtelepítő vállalat
Maros-Vásárhely,
Dr. Gecze Dániel-utca 39. szám.

Gondolja meg

minden hirdető gazdálkodó,
kereskedő, iparos, egyszóval
mindenki, aki az újság hir-
detési rovatát igénybe veszi

és hirdessen

olyan újságban, melynek hir-
detési olyan feltűnően van-
nak szedve, mint az

Uj Debreczen

városunk és egész Hajdúvár-
megye egyedüli délután meg-
jelenő napilapjában. Csak ott
hozhatja meg a hirdetés a ki-
vánt eredményt, hol az igé-
nyeket oly kielégítő szövege-
zéssel és szedéssel jelentetik
meg, mint az Uj Debreczen

napilapban.

NASZNÁLION! Szaggatás, fejtájás,
oldalnynyílás, hát- és derekfájdal-
mak ellen Dr. Borovszky-féle most
már kellemes szagú

BOROLINT
Ára 80 fillér, próbatíveg 50 fillér.
Mosakodásra: szépitő és a legjobb
fertőtlenítő

Borolin-szappant.
Ára 30 és 80 fillér.
Nyálkaoldásra, köhögés és rekedt-
ség ellen

Borolin-cukorkát.
Ára 20 és 40 fillér.
Kapható az ország nagyobb
gyógyszaraiban és drogériáiban.

Kapható városunkban a kö-
vetkező üzleteknél: **BATÁRY (M-
RE, HARSÁNYI LAJOS, KUBEK
SÁNDOR, MIHALÓVITS JENŐ,
STEINER MÁNÓ** gyógyszer-
szeknél, **KÖZPONTI DRÓGUE-
RIÁBAN,**

**DEUTSCH LAJOS, MÁYER JE-
NŐ és BÉLA, NAGY ANDRÁS,
BALOGH M. J.** kereskedő urak-
nál, — **Ermihályfalván: MÁTRAI
ÁKOS** gyógyszerüzletében. — **Föl-
desen: WEISZ MIKSA** kerecke-
desében.

Viszontelarisítók kerestetnek! —
Kérjen ingyen használati utasítást!
Próbátíveg állatorvosoknak ingyen

Központi Borolin-Főraktár Buda-
pest, II. Margit-rakpart 45. szám.

Gutmann Testvérek
köszönbányái
Budapest, V., Béla-utca 6. szm.

Elsőrendű porosz darab-, kocka- és
diószén szoba- és konyhafűtésre.

Ostrau-dombrau darab-, kocka-, dió-
és almászén gép- és kazánfűtési
célokra.

Ostrau mosóli finom és durvaszerű
kovácsszén.

Brenkovi szén ipari célokra, saját
gőzüzemükkel szállítva.

Ostrau-dombraui pírészén szőlő és
szivógáz célokra.

Ostrani kőszén brikett 3 kilogram-
mos darabokban, lokomobil és
stabil gépek fűtéséhez, minden
vasut és hajóállomásra szállítva.

Elsőrendű porosz „Király”-bányai
1, 3 és 6 kilogrammos **brikett,**
kályhafűtésre kiválóan alkalmas.

Telefon
Nyomatványokat
előzőn készült
NOROVITZ-NYOMDA
Berecz-
utca 7. sz.

Apró hirdetések.

Levélbélyegekben is lehet az apró-
hirdetések árát mellékelni. A ki-
adóhivatal fenntartja magának a
szövegváltoztatási jogot oly hir-
detésekkel szemben, melyek meg-
jelenését kizárja a hirdetés tar-
talma, értelme. — Tudakozóda-
sokra készséggel adunk felvilá-
gosítást, ha a válasza szükséges
levélbélyeget mellékelik. Minden
hirdetésre ingyen ad fölvilágosi-
tást a kiadóhivatal a hirdetések
kiváratra díjtalanul szerkeszt.

HA NINCS PÉNZE és szüksége
van vászon, szálterítő, szövet
és csipke-függöny, futó és nagy
szőnyegre. Paplan és flanel ta-
karók, férfi és női felőtök, kézzel
lével, tu öltönyre vagy tükör,
kóp és butor, a mai naptól fog-
va oly olcsón lesz eldva, hogy
mindenkinek saját érdeke, hogy
egy próbabevásárlást eszközöl-
jön. Fizessenel Kaiser Salamon,
Talatka 685.

OLCSÓ és jó órák, ékezetek leg-
olcsóbban szerkeszthetők be Gas-
parik Adam órák és ékezetek-
szől Debreczen, Hunyadi-utca 12.
Ugyanott órájavítások legolcsóbb-
ban eszközöltetnek.

Feltűnően olcsó
UJDONSÁGOK.

Női fűzős Box- bőrből elegáns és modern 8.50	Női fűzős Chevraubőrből utolsó divat 10
---	--

**Legjobb minőségű
elegáns és jálányos
a Turulcipő**

Fiókraktár:
Debreczen,
Piacz-utca 48. szám.
Telefon: 691.

Férfi fűzős America-Style elegáns és tartós 11.50	Férfi fűzős Box- bőrből modern és tartós 9.50
--	--

Nyomatványokat készítő: Debreczen, Hunyadi-utca 7. sz. Uj Debreczen napilapján készült.